

Üniversite Sanayi İşbirliği İşbaşı Eğitim Modeli Uygulama Örneği

Faruk ÇETİN^{1*}, Ayşin AŞKIN¹, Bülent KAYGIN²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga Meslek Yüksekokulu, Mobilya ve Dekorasyon Programı, 17200 Biga, ÇANAkkALE

²Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, 74100, BARTIN

Öz

Uluslararası bir şirket olan Doğtaş Kelebek Mobilya A.Ş. Biga Lokasyonu ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga Meslek Yüksekokulu, Mobilya ve Dekorasyon Programı arasında yürütülmekte olan Üniversite-Sanayi işbirliği eğitim uygulaması araştırılmıştır. Panel üretim hattında uygulanmakta olan iş başı ders uygulama eğitim yönteminin, tanıtım ve tatbikinde süreç ile sonuçlar ortaya konulmuştur. Bu çalışmada iş başı ders uygulama eğitim yöntemi, tüm kesimlere tanıtılarak, bu iyi uygulama eğitim örneği, taraflara fikir vermesi ve rehber olması amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite-Sanayi İşbirliği, Meslek Yüksekokulu, Eğitim, Mobilya ve Dekorasyon, İşbaşı Eğitim

University – Industry Collaboration On-The-Job Training Model Application Pattern

Abstract

University-industry collaboration training practice which has been implemented between Furniture and Decoration Programme of Biga Vocational School of Çanakkale Onsekiz Mart University and Doğtaş Kelebek Furniture Inch. Biga Locations, which is an international company, has been researched. The processes and results in introduction and practice of on-the-job training application method implemented on panel production line have been put forward. In this study, introducing on-the-job training application method to all sections, this good application training pattern has been prepared in order to guide and give an opinion to all parties concerned.

Keywords: University - Industry Collaboration, Vocational School, Training, Furniture and Decoration, On-The-Job Training.

*Sorumlu Yazar (Corresponding Author):

Faruk ÇETİN; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga Meslek Yüksekokulu
17200, Biga, Çanakkale-Türkiye Tel: +90 (286) 316 2878, Fax: +90 (286) 316 3733,
E-mail: farukcetin@comu.edu.tr

Geliş (Received) : 27.11.2017
Kabul (Accepted) : 01.12.2017
Basım (Published) : 01.12.2017

1. Giriş

Eğitim bireysel açıdan bakıldığında amaçlara ulaşma başarısını artırmaya yönelik, personelin davranış, bilgi, yetenek ve güdülenmelerini değiştirme sürecidir. Eğitim örgütlerin mevcut başarısını, etkinlik ve verimlilik yönüyle geliştirmeyi amaçlayan yönetim aracıdır. Eğitim makro açıdan bakıldığında ise, toplumun yaratıcı gücünü ve verimini arttıran, kalkınma çabasının gerçekleşmesi için gerekli nitelik ve nicelikte elemanların yetişmesini sağlayıcı ve toplumda kişilerin yeteneklerine göre yetiştirme olanağı veren etkili bir araçtır (Civan ve Demireli, 2004). Mesleki ve teknik eğitim; toplum ve bireylerin gerekli ihtiyaçlarını karşılamak üzere belirli bir meslek alanına ilişkin bilgi, beceri ve davranış kazandıran, bireyin yeteneklerini geliştirerek toplumda sosyal ve ekonomik yönden güçlü olmasını sağlayan bir süreçtir. Teknik eğitimde etkinlik ve verimliliğin temel kıstası sanayi ile okul arasında uyum ve amaç birliğidir (Mankan, 2015). Mesleki ve teknik eğitimin önemli bir basamağı olan meslek yükseköğretimi, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu ara elemanın yetişmesi noktasında önemli bir yere sahiptir. Mesleki yükseköğretimde Meslek Yükseköğretimi, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikli ara elemanı sağlamanın ucuz ve kolay yoludur (Dündar ve ark., 2014). Okulların dışında iş yerinde yapılacak olan eğitimlerin, öğrencilerin mesleki yeterlilik ve beceri kazanmaları açısından önemlidir. Meslek Yükseköğretiminde uygulanan eğitimin, bu ihtiyaçları giderecek bir eğitim programını kapsamaması gerekmektedir. Bu pratik eğitimlere zorunlu stajlar ile katkı sağlanmaya çalışılsa da, gerekli bilgi ve pratiğin ne derece verildiği noktasında kısıtlı kalmaktadır. Sanayinin ihtiyaç duyduğu donanıma sahip tekniker mezun edebilmek için, okullardaki laboratuvar ve atölyelerin sanayinin uyguladığı teknolojiye uygun olarak donatılmış olmaları gerekmektedir ancak; meslek yükseköğretiminde maliyeti yüksek olan bu donanımların eksik olduğu hatta hiç olmadığı bilinmektedir Bundan dolayı, meslek yükseköğretimi ile sanayi arasında yapılacak Üniversite-Sanayi iş birliği protokolleri öğrencilere konusunda uzman çalışanlar ile işyerinde pratik yapılmasını sağlamaktadır (Dündar ve ark., 2014).

Üniversiteleri öğretim, bilim, araştırma ve yayın yapmak ile önderlik görevleri olan, kalkınma ve toplumsal gelişme stratejilerinde önemli roller üstlenen örgütler olarak değerlendirilmekte yerinde olacaktır. Bununla birlikte, üniversitelerin ilk kurulma evrelerinde esas görevleri sadece eğitim iken, sanayi devrimi ile birlikte misyonları arasına araştırma yapmak ve bunları paylaşmak ta eklenmiştir (Yardımcı ve Müftüoğlu, 2015). Günümüzde üniversiteler, eğitim ve araştırma faaliyetleri yanında, bölgesinde yer alan diğer paydaşlar ile birlikte mezunlarına iş imkanları yaratmak, girişimciliği özendirme, bölgesel kalkınma ve Ar-Ge faaliyetlerine de katkıda bulunmak için Üniversite-Sanayi İşbirliği'nde (ÜSİ) öncü rol üstlenmek durumundadırlar. Gelişmiş bir sanayi ekosistemine sahip bölgeler istihdam, altyapı, entelektüel birikim gibi konularda sağladıkları imkanlar sayesinde, üniversitelere uygulamalı bilimsel faaliyetler ve Ar-Ge çalışmaları için gerekli ortamı sağlamış olurlar. Buna bağlı olarak ÜSİ çalışmaları ve elde edilecek çıktılar, her iki kesimin de yararına olacaktır (Yardımcı ve Müftüoğlu, 2015).

Üniversite-sanayi işbirliği, herhangi bir yüksek öğretim sisteminin bilgi, teknoloji ve donanım alış-verişini teşvik etme amacıyla sanayi arasındaki kapsamlı etkileşimi ifade eder. ÜSİ, kuruluşların bilgi stokunu oluşturma araçlarından biri olarak uzun bir geçmişe sahiptir. Son yıllarda Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve Avrupa Birliği gibi gelişmiş ülkelerde önemli artışlar oldu. Bu artış üniversite ve sanayi üzerindeki baskılardan kaynaklanmaktadır. Sanayi için baskılar hızlı bir köklü değişim, kısa süren ürün ömür döngüleri ve şiddetli küresel rekabeti içermektedir. Üniversitelerle ilgili olarak, yeni bilgi artışı, artan maliyetler ve finansman sorunları ile başedebilmek ve önde yer almalarını sağlamak için muazzam bir kaynak yükü getiren baskılar bulunmaktadır. Her iki taraf arasındaki bu baskılar üniversite-sanayi işbirliğinin sağlanmasında etkili bir araç haline dönüşmüştür (Ankrah, AL Tabbaa, 2015).

2. Materyal ve Metot

2.1. Materyal

Doğtaş Kelebek Mobilya A.Ş. Biga Lokasyonu 1972 yılında Hacı Ali DOĞAN Tarafından kurulmuştur. Çanakkale'nin Biga İlçesinde 200.000 m² açık, 70.000 m² kapalı üretim alanına sahip fabrikasında konut mobilyaları ve yatak üretimi yapmaktadır. 2017 yılı itibari ile, 100.000-110.000 m²/Ay panel işleme kapasitesi ve yaklaşık 800 üretim personeli ile faaliyetlerine devam etmektedir. Üretim personelinin eğitim profili, ağırlıklı olarak ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki bireylerden oluşmaktadır.

2.2. Yöntem

2.2.1. Yöntem Yaklaşımı

2006 yılında Biga Meslek Yüksekokulu yöneticileri ile şirket yetkilileri, öğrencilerin gelecekteki istihdam durumları, şirketin ve sektörün ihtiyaç duyduğu personel nitelikleri hakkında bir ön görüşme gerçekleştirmişlerdir. Bu görüşme sonucunda I. sınıf öğrencilerinin, I. yarıyıl ve II. yarıyılta yüksek uygulama kredili bir meslek dersinin, Doğtaş Kelebek Mobilya A.Ş. Biga Lokasyonu panel üretim departmanında yapılmasına yönelik bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. Öğrencilerin eğitiminden sorumlu olacak kişinin, Orman Endüstri Mühendisliği, Mobilya ve Dekorasyon Öğretmenliği, Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği

alanlarından birinden mezun olmuş, Doğtaş Kelebek Mobilya Biga Lokasyonunda, tam zamanlı çalışan bir personel olması kararlaştırılmıştır. Bu personele Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ) Biga Meslek Yüksekokulu (M.Y.O.) Müdürlüğü tarafından, akademik takvime göre ders ve sınav görevlendirmesi yapılarak, sürecin içerisinde etkin bir şekilde yer alması sağlanmıştır. Protokol çerçevesinde aşağıdaki süreçler işletilerek, işbaşı eğitim metodu uygulamaya konulmuştur. Bu süreç her yıl ÇOMÜ akademik takvimine göre, tekrar etmektedir. Uygulamaya konulan iş başı eğitim metodunun detaylarına aşağıda yer verilmiştir.

2.2.2. İş Başı Eğitim Uygulama Planlarının Hazırlanması

İşbaşı eğitim, kişiye görevlerini yerine getirirken verilen eğittir. Kişi hem işini yapar, hem de öğrenir. İşbaşı eğitim yöntemlerinin temeli, personeli işletmeden ve işinden uzaklaştırmadan verilen öğretim esasına dayanır. Personel bir yandan işini yaparken, diğer yandan eğitim alır. İşbaşı eğitim yöntemleri; Yönetici Gözetiminde Eğitim, Yetki Göçerimi Yoluyla Eğitim, Formen Aracılığı ile Eğitim, İşe Alıştırma Eğitimi, İş Değiştirme Yoluyla Eğitim, Takım Çalışmalarına Katılım Yoluyla Eğitim, Staj Yoluyla Eğitim, Çıraklık Eğitimi, Proje ve Komitelerde Görev Alma olarak sıralanabilir (Civan ve Demireli, 2004).

İş başı ders eğitim uygulama programı, eğitim sorumlusu tarafından programdaki görevli akademik personeli ile işbirliği içinde hazırlanmaktadır. ÇOMÜ, Biga Meslek Yüksekokulu, Mobilya ve Dekorasyon Programı I. sınıf öğrencilerine iki yarıyıl halinde uygulanmaktadır. I. ve II. Yarıyıldan 12 şer hafta ders saati üzerinden işbaşı ders uygulama eğitimi yapılmaktadır. Sınav haftaları haricindeki, haftalık ders programında yer alan uygulamalı meslek dersinin olduğu günler olacak şekilde gerçekleştirilmektedir. İş başı eğitim uygulamasında, öğrenciler aşağıdaki gibi iş istasyonlarının ihtiyacına göre, eşit sayıdaki öğrenci gruplarına ayrılmaktadır. Özel durumları olan öğrenciler ise, eğitim sorumlusu gözetiminde takip edilmektedir. Oluşturulan gruplara öğrencilerin atanması yapılarak, grupların kaç kişiden ve kimlerden oluştuğu hakkında öğrenciler bilgilendirilmektedirler. Bazen üretimde ihtiyaç durumunda, uygulama gruplarında değişime gidilebilmekte ve/veya öğrenciye özel görevler verilebilmektedir. Uygulama grupları, sayısal kodlama ile tanımlanmıştır. Grupların tamamına eşit sayıda öğrenci atanmıştır. Uygulama gruplarının toplam sayısı, öğrenime devam eden fiili öğrenci sayısına göre değişiklik göstermektedir. Bu iş başı eğitim uygulama grupları fabrika içinde, her hafta değişecek şekilde, iş istasyonlarına göre rotasyona tâbi tutulmaktadır. Böylece öğrencinin tüm iş akış süreçlerine katılımı sağlanmaktadır.

İş istasyonları ise, alfabetik kodlama ile tanımlanmıştır. Fabrikada iş akışında sürekliliğe sahip iş istasyonları uygulamaya dahil edilirken, riski ve hassasiyeti yüksek iş istasyonları, iş başı eğitim uygulama metodunun dışında tutulmuştur. Fabrikada 10 Adet iş istasyonu iş başı uygulama eğitimine dahil edilmiştir.

Tablo 1: İş başı uygulama grupları ve iş istasyonları.

Gruplar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İş istasyonları	A	B	C	D	E	F	G	H	I	İ

Yukarıdaki kodlama sayesinde, öğrencilerin hangi hafta hangi iş istasyonuna gideceği konusunda kolay bir şekilde iş taksimi yapılabilmektedir. Bu kodlamalar sayesinde, uygulama grupları ile iş istasyonları eşleştirilerek, işbaşı eğitim uygulamasına oluşabilecek karışıklığın önüne geçilmesi amaçlanmış böylece sürecin daha etkin işlenmesi sağlanmıştır.

2.2.3. Öğrencilerin Fabrikaya Ulaşımının Sağlanması

Şirket tarafından şöförü ile birlikte sağlanan, personel servis aracı ile ulaşım ücretsiz sağlanmaktadır. Eğitim sorumlusu, öğrencilerin kullanacağı aracın hareket noktası ve saatini, program danışmanı veya bölüm başkanına sözlü iletişim yoluyla bildirerek öğrencilere duyuru yapılmaktadır. Öğrencilerin ders programındaki uygulamalı dersin olduğu gün, yer ve saatte servis, öğrencileri alarak fabrikaya ulaştırmaktadır. Öğrencilerin günlük kahvaltı ihtiyaçları ve öğle yemekleri de Doğtaş Kelebek Mobilya Lokasyonu tarafından karşılanmaktadır. Öğrenciler fabrikanın mesai saatleri içinde ders saatine göre, gün içinde o günkü fabrikanın üretim işleyişine dahil olmaktadır. Ders saati bitiminde öğrencilerin fabrikadan çıkışları, belirlenen şehir içi bir güzergahta yine şöförüyle birlikte sağlanan personel servis aracı ile ücretsiz gerçekleşmektedir.

2.2.4. Şirkette Oryantasyon Eğitiminin Yapılması

İşbirliği yapılan şirkette, ders sorumlusu olarak tayin edilen eğitim sorumlusunun koordinatörlüğünde, akademik takvimde derslerin başladığı ilk hafta öğrencilere oryantasyon eğitimi verilmektedir. Şirketin tarihi, kuruluşu, çalışma alanı, personel istihdamı, hedefleri, insan kaynakları profili hakkında öğrenciler bilgilendirilmektedir. Öğrencilere işletmede teorik ve pratik eğitimin yanında, işletme kurallarına bağlılık, iş disiplini, İş Sağlığı ve Güvenliği, teknolojik yenilikler vb. konularda eğitilmeleri sağlanmaktadır. Şirketin fuar, sergi vb. sosyal

etkinliklerine de, ihtiyaç duyulması halinde öğrencilerin görevli olarak katılımları sağlanmaktadır. Bunun yanında Mobilya ve Dekorasyon Programı akademik personelinin talep etmesi halinde, öğrencilerin mesleki fuarlara katılımı şirket sponsorluğunda gerçekleştirilmektedir.

İş başı ders uygulama metodunun öğrencilere şirket içinde ve dışındaki faydaları, kazançlarının orta ve uzun vadede neler olabileceği, şirketin onlara sağlayacağı kariyer olanakları hakkında bilgiler verilmiştir. Bu işbaşı eğitim uygulamasından geçerek üniversiteden mezun olmuş, şirketin farklı bölümlerinde istihdam edilmiş personeller örnek gösterilmiştir. Sunumun ardından öğrencilerle birlikte, fabrikanın tüm üretim alanlarında gezi ve incelemelerde bulunarak öğrencilerin, üretim bölümüne ait işleyiş düzenini görmeleri sağlanmıştır. Öğrencilerin her birinin beden ölçülerine göre İSG elbise ve koruyucuları dağıtılarak kullanımı hakkında bilgilendirilmişlerdir.

2.2.5. İş Başı Eğitim Uygulama Planlarının Gerçekleştirilmesi

Öğrenciler haftalık ders programının olduğu gün fabrikaya giderek, eğitim sorumlusunu belirlediği bir noktada toplanmaktadır. Bu esnada kimlerin hangi iş istasyonlarına giderek uygulamalara katılacağı, aşağıdaki iş başı uygulama kartındaki tabloya göre, öğrencilere sesli olarak bildirilmektedir. O günkü derse katılımın düşük olması halinde, fabrikada iş bakımından öncelik arz eden iş istasyonları mevcutsa, bu istasyonlarına görevlendirme yapılmaktadır. Riski ve hassasiyet derecesi yüksek iş istasyonları, uygulama eğitiminin dışında tutularak bu istasyonlara öğrenci gönderilmemektedir. Bir dönem süresince, eğitim sorumlusunun görevlendireceği bir refakatçi personel eşliğinde, öğrencilerin iş istasyonlarına ulaşmaları sağlanmaktadır.

Tablo 2: İşbaşı ders uygulama gruplarının sayısal kodlanması.

Grup Kodu	1. Grup	2. Grup	3. Grup	4. Grup	5. Grup
Öğrenci Adı					
Soyadı					
Grup Kodu	6. Grup	7. Grup	8. Grup	9. Grup	10. Grup
Öğrenci Adı					
Soyadı					

Tablo 3: İş istasyonlarının alfabetik kodlanması.

A:	F:
B:	G:
C:	H:
D:	I:
E:	İ:

Tablo 4: Ders döneminde uygulanan haftalık iş başı ders uygulama kartı.

Ders Haftaları	Uygulama Gruplarının İş istasyonlarına Dağılımı									
1. Hafta	<u>1</u> A	<u>2</u> B	<u>3</u> C	<u>4</u> D	<u>5</u> E	<u>6</u> F	<u>7</u> G	<u>8</u> H	<u>9</u> I	<u>10</u> İ
2. Hafta	<u>10</u> A	<u>1</u> B	<u>2</u> C	<u>3</u> D	<u>4</u> E	<u>5</u> F	<u>6</u> G	<u>7</u> H	<u>8</u> I	<u>9</u> İ
3. Hafta	<u>9</u> A	<u>10</u> B	<u>1</u> C	<u>2</u> D	<u>3</u> E	<u>4</u> F	<u>5</u> G	<u>6</u> H	<u>7</u> I	<u>8</u> İ
4. Hafta	<u>8</u> A	<u>9</u> B	<u>10</u> C	<u>1</u> D	<u>2</u> E	<u>3</u> F	<u>4</u> G	<u>5</u> H	<u>6</u> I	<u>7</u> İ
5. Hafta	<u>7</u> A	<u>8</u> B	<u>9</u> C	<u>10</u> D	<u>1</u> E	<u>2</u> F	<u>3</u> G	<u>4</u> H	<u>5</u> I	<u>6</u> İ
6. Hafta	<u>6</u> A	<u>7</u> B	<u>8</u> C	<u>9</u> D	<u>10</u> E	<u>1</u> F	<u>2</u> G	<u>3</u> H	<u>4</u> I	<u>5</u> İ

7. Hafta	İş başı eğitim uygulaması,									
8. Hafta	Ara Sınavlar nedeniyle uygulanmamaktadır.									
9. Hafta	<u>5</u> A	<u>6</u> B	<u>7</u> C	<u>8</u> D	<u>9</u> E	<u>10</u> F	<u>1</u> G	<u>2</u> H	<u>3</u> I	<u>4</u> İ
10. Hafta	<u>4</u> A	<u>5</u> B	<u>6</u> C	<u>7</u> D	<u>8</u> E	<u>9</u> F	<u>10</u> G	<u>1</u> H	<u>2</u> I	<u>3</u> İ
11. Hafta	3 A	4 B	5 C	6 D	7 E	8 F	9 G	10 H	1 I	2 İ
12. Hafta	<u>2</u> A	<u>3</u> B	<u>4</u> C	<u>5</u> D	<u>6</u> E	<u>7</u> F	<u>8</u> G	<u>9</u> H	<u>10</u> I	<u>1</u> İ
13. Hafta	<u>1</u> A	<u>2</u> B	<u>3</u> C	<u>4</u> D	<u>5</u> E	<u>6</u> F	<u>7</u> G	<u>8</u> H	<u>9</u> I	<u>10</u> İ
14. Hafta	<u>10</u> A	<u>1</u> B	<u>2</u> C	<u>4</u> D	<u>4</u> E	<u>5</u> F	<u>6</u> G	<u>7</u> H	<u>8</u> I	<u>9</u> İ
15. Hafta	İş başı eğitim uygulaması,									
16. Hafta	Genel Sınavlar nedeniyle dönem sonuna ulaşılmış ve süreç sona ermiştir.									

İş başı ders uygulama metodu uygulamaları gerçekleştirilirken ders içeriklerine bağlı kalınmaya çalışılmaktadır. Ara Sınav ve Genel Sınav haftaları işbaşı ders uygulama eğitim programının dışında tutulmuştur. Öğrencilerin devamsızlık takibini, Ara (Vize), Genel Sınav (Final) ve bütünleme sınavlarını eğitim sorumlusu yapmaktadır.

2.2.6. İş Başı Uygulama Eğitim Programının Tamamlanması

ÇOMÜ Meslek Yüksekokulları Akademik takvimindeki Bahar ders dönemi son haftası itibariyle uygulama sürecinin sonuna gelinmektedir. Ara Sınav sonuçları sadece web üzerinden ÖBS sistemine girilerek öğrencilere ilan edilmektedir. Genel Sınav sonuçları ise tekrar web üzerinden ÖBS sistemine girilerek sonuç dokümanları öğrenci işlerine, ders yoklama çizelgeleri de dönem sonunda, Biga Meslek Yüksekokulu, Yüksekokul Sekreterliğine teslim edilmektedir. İş başı ders uygulama eğitimi sonucunda panel mobilya üretimindeki, hammadde, aksesuar, konstrüksiyon, tasarım, montaj, ambalaj, maliyet ve sevkiyat hakkında geniş bir sahibi olurlar. Panel mobilya üretiminde kullanılan özel amaçlı mobilya üretim makinaların birçoğunun işleyiş ve kullanımını bilirler. Tüm prosesleri ve iş akışlarını öğrenerek mobilya üretim planlaması yapabilirler.

3. Tartışma

Bilim ve teknolojinin alanındaki hızlı gelişmeler, Üniversite-Sanayi İşbirliğinin önemini daha da artırmıştır. Bu çalışmamızda Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga Meslek Yüksekokulu, Mobilya ve Dekorasyon Programına yönelik uygulanmakta olan Üniversite-Sanayi İşbirliği modeli açıklanmıştır. Meslek Yüksekokullarına yönelik Türkiye’de yapılan, benzer çalışmaların sonuçlarına da yer verilmiştir. Böylece “İşbaşı ders uygulama eğitimi” metodolojik yönden farklılığı sayesinde örnek alınacak bir çalışma olacağı düşünülmektedir.

Üniversite-Sanayi İşbirliği eğitim boyutuna yönelik gerçekleştirilen çalışmalar genellikle sanayi stajına yönelik olmuştur. Ders uygulama eğitimi boyutuna yönelik çok az çalışma yapılmıştır “Mesleki ve Teknik Eğitimde Üniversite-Sanayi İşbirliği Protokolü Yerel Uygulama Örneği: Yeniçağa” adlı meslek yüksekolulu öğrencileri üzerindeki anket çalışmasında, öğrencilerin bu işbirliğinden memnun oldukları, işyeri eğitimlerinin uygulama açısından çok önemli olduğu, bu tür uygulamaların sanayinin istediği teknikerler yetiştirdiği, iş disiplini ve grup çalışma becerilerini artırdığı, süreç sonunda verilen uygulama eğitimi sertifikalarının da alanında istihdamda katkı sağladığı, teorisinin pratiğe dönüşmesinden dolayı da daha bilgili teknikerler yetiştiği sonuçlarına varılmıştır (Dündar B, Yılmaz H, Kara Y , 2014).

Samuel Ankrah ve Omar AL Tabbaa ‘nın, “Üniversiteler-Sanayi İşbirliği: Sistematik Bir İnceleme” adlı bir çalışmada 1990-2014 yıllarını kapsayan global çapta indekslenen bazı elektronik dergilerde 1500’ ü aşkın yayın içinden seçilmiş 109 çalışma üzerinde 5 sorudan oluşan ana temalar nitel veri analizine tabi tutulmuştur. İlk olarak, ÜSİ ‘nin paydaşlarına dönük ihtiyaçlar, beklentiler, fayda ve başarı yönleriyle mevcut durum analizi yapılmıştır. ÜSİ alternatif yöntemlerinin yetersiz olduğu anlaşılmıştır. İkinci temada ise akademik katılımın etkisine bakılmış ve endüstri alanında öğretim veren üniversitelere bağlı öğrencilerin öğrenme ve öğretme deneyimi üzerindeki sonuçlarına hiç değinmediği görülmüştür. İşin akademik boyutunun bu şekilde gözden kaçırıldığı sonucuna varılmıştır. Üçüncü temada ise, rekabet avantajını sağlayan kaynaklar incelenmiştir. Sektör

içi işbirliğine gidilmesinin de sonuçları da bilinmemektedir. Dördüncü temada ise ÜSİ'nde hükümetlerin rolü araştırılmıştır. Hükümetlerin bu işte kilit role sahip olduğu özellikle gelişmekte olan ülkelerin bu konuya bakışındaki rol ve tavırları araştırılması ve her ülkenin ekonomisine uygunluğuna bakılması gerektiği anlaşılmıştır. Beşinci temada ise uluslararası ÜSİ etkileşimine bakılmış ve bu yöntem uygulamalarının bilinmediği ortaya çıkmıştır (Ankrah, AL Tabbaa, 2015).

İtalyan üniversiteleri ile yerli sanayi arasındaki kamu-özel araştırma işbirliğini bibliyometrik bir yaklaşımla araştırıldığı çalışmada, tıp, kimya, endüstri ve bilgi mühendisliği alanında daha çok ÜSİ anlaşmasının sağlandığı görülmüştür. Ayrıca ÜSİ sağlayan üniversitelerin akademik personellerin üstün araştırma performansı gösterdiği ortaya çıkmıştır (Abramo, D'Angelo, Di Costa, Solazzi, 2009).

Başarılı ve sürdürülebilir bir üniversite sanayi işbirliği için ilk adımın stratejik anlamda proje bazlı araştırma, araştırma danışmanlığı, personel görevlendirme, öğrenci stajı, öğrencilerin işe alımı v.b. biçimlerde şekillenebilecektir. İkinci aşamada taktik anlamda personel, finans ve tesisler için kapsamlı bir uygulama planı uygulanmalı ve izlenerek gerekli düzeltme ve hatalar optimize edilmesine dönük organizasyona gidilmelidir (Liew, Tengku Shadan, Lim, 2012)

4. Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde Doğtaş Kelebek Mobilya A.Ş. Biga Lokasyonu ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga Meslek Yüksekokulu, Mobilya ve Dekorasyon Programı arasında yürütülmekte olan Üniversite-Sanayi işbirliği “İş başı uygulama eğitimi”nin, süreç ve sonuçları ortaya konmuştur. Bu eğitim modelinde öğrenciler teknolojik yenilikleri ve endüstriyel mobilya sektöründeki panel mobilya ve mobilya döşemeciliği seri üretim hatlarını yerinde görme ve inceleme fırsatı bulmaktadırlar.

İşyerinde işbaşı ders uygulama eğitim metoduyla, öğrenciler iş hayatındaki uyum sürecini erkenden atlatma olanağına kavuşmakta, bilgi ve deneyimleri daha da artmaktadır. Öğrenciler kredisi yüksek bir uygulama dersini, bu eğitim kapsamında tatbiki bir şekilde almışlardır. Üretim işletme fonksiyonlarını, meslek dilini, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü yerinde yaşayarak öğrenmişlerdir. İşyerinde uygulama yapan öğrenciler, iş disiplini görmeyi ve grupsal çalışma becerilerini geliştirme fırsatı yakalayarak kendilerini geliştirme fırsatı elde etmişlerdir. Marka değeri yüksek uluslararası bir şirkette uygulama yapmanın ayrıcalığını hissetmişlerdir. Bu tür işbaşı ders uygulama deneyiminin ardından özgüven, mesleki deneyim, güncel teknik bilgi ve sosyal çevre edinmişlerdir. Öğrencilerin mezuniyet sonrasındaki istihdamlarının önü de iyice açılmıştır. Ayrıca talep eden öğrencilere şirket referanslı “İşbaşı Ders Uygulama Başarı B elgesi” de verilmektedir.

İşyerinde “İşbaşı ders uygulama eğitim metodu”, ülkenin sürdürülebilir insan kaynağı politikasına çok büyük katkı sağlayacaktır. Bu metod ile sanayi kesiminin, Üniversite-Sanayi işbirliğine bakışı pozitif yönde gelişecek ve daha somut adımlarla işbirliği güçlendirilecektir. Konusunda uzman kişiler tarafından derslerin verilmesi sayesinde, sanayinin isteklerine cevap verebilecek donanıma sahip nitelikli teknikerler yetişmesi mümkün olabilecektir. Türk mobilya sektörünün uluslararası rekabet gücünün artışına, nitelikli katkı sağlamada önemli bir etken olacaktır.

Teknik eğitimde becerisel öğrenme yöntemlerinden tatbiki öğrenme yöntemi en verimli öğrenme tipi olduğu bilinmektedir. Üniversiteler daha çok teorik öğrenme yöntemi üzerine odaklanmışlardır. Bu durum da teknik alana özgü programlarda dezavantaj yaratmaktadır. Bilhassa teknik programlarda tatbiki öğrenme gerçekleşmez yada hiç olmaz ise mezun öğrencilerin mesleki icratı son derece düşük kalmaktadır. Bunun yanında üniversitelerin teknik programlara yatırımı yüksek maliyetler gerektirmektedir. Bu sorunların kısayoldan çözülmesi için de yeni paydaşlar ile işbaşı eğitim modeli ekseninde protokol yapılarak öğrencilerin tatbiki öğrenme yoluyla becerileri geliştirilmesi amaçlanmalıdır.

Teşekkür

Araştırmamızın gerçekleştirilmesine büyük katkı sağlayan Doğtaş Kelebek Mobilya Biga Lokasyonunda çalışmakta olan AR-GE Uzmanı Şener ŞEN (Mobilya ve Dekorasyon Öğretmeni) ile İnsan Kaynakları Uzmanı Tuğba KIZIL'a çok teşekkür ederiz.

Kaynaklar

1. **Abramo G, D'Angelo C A, Di Costa F, Solazzi M (2009).** University–Industry Collaboration In Italy: A Bibliometric Examination. *Technovation*, Cilt 29, Sayı 6-7, s. 498-507
2. **Ankrah S, AL-Tabbaa O (2015).** Universities–Industry Collaboration: A Systematic Review. *Scandinavian Journal of Management*, Cilt 31, Sayı, 3 s. 387-408
3. **Civan M ve Demireli C (2004).** Sanayi İşletmelerinde Eğitim ve Üniversite Sanayi İşbirliği Arayışı Üzerine Bir Uygulama. *Sözlü Bildiri, I. Ulusal Mühendislik Kongresi, 20-21 Mayıs 2004, Eski Foça, İZMİR*

4. **Doğtaş Kelebek Mobilya 2017**. <https://www.dogtas.com> (Erişim tarihi: 02.04.2017).
5. **Dündar B, Yılmaz H, Kara Y (2014)**. Mesleki ve Teknik Eğitimde Üniversite-Sanayi İşbirliği Protokolü Yerel Uygulama Örneği: Yeniçağa. Mesleki ve Teknik Eğitimde Üniversite Sanayi İşbirliği Protokolü Yerel Uygulama Örneği: Yeniçağa. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi. Yayın No: 8 (3) 122-127
6. **Liew M S, Tengku Shadan T N, Lim E. S, (2012)**. Strategic and Tactical Approaches on University - Industry Collaboration. Procedia - Social and Behavioral Sciences, Cilt 56, s.405-409
7. **Mankan E (2015)**. Mesleki Önlisans Programlarında Staj Eğitiminin Önemi: Bülent Ecevit Üniversitesi Çaycuma Meslek Yüksekokulu Örneği. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 10, s. 734-741
8. **Özdemir N (2002)**. İşbaşı Eğitim Yöntemleri, Okyanus Danışmanlık Mühendislik Gıda Ltd. Şirketi, İzmir
9. **Ulay G (2015)**. Mobilya Eğitiminde Sanayi Stajının Önemi ve Bir Uygulama. Selçuk Üniversitesi, Selçuk-Teknik Dergi. Özel Sayı-1 UMK 2015. s. 452-466
10. **Yardımcı A ve Müftüoğlu E B (2015)**. Üniversite Sanayi İşbirliğine Sanayi Kesiminin Bakışı. Ankara Üniversitesi, SBF Dergisi. Cilt 70, No. 4, s. 815-838.